

Aulum Mølle

100 år

1908 - 2008

Aulum Mølle

Aulum Mølle

Aulum 2008

Skrevet af Oskar Peder Clausager Krogsgaard

Copyright 2008

ISBN:

Sats: Times new Roman

Layout og tryk: Aulum Bogtryk & Offset

Udgivet med støtte fra: Lions Club Aulum
Y`Men`s Club Aulum

Historisk tilbageblik

Om det var vikingerne, der i sin tid bragte ideen om at bygge møller til Danmark, eller om det er munkene, der skal tilskrives æren, står hen i det uvisse. Der er ingen tvivl om, at vikingerne på deres togter til England og Frankrig har stiftet bekendtskab med møller, hvor der kunne males korn, for man ved med sikkerhed, at i begge lande var der opført vindmøller, da vikingerne hjemsøgte områder i disse lande.

Når man alligevel er mere tilbøjelig til at give munkene æren, er årsagen, at de to ældste vandmøller, der er fundet i Danmark, i begge tilfælde har ligget i nærheden af et kloster. Det gælder en vandmølle i Thoustrup, der lå på en matrikel, der tilhørte Øm kloster, og en mølle i Vejerslev, hvor der på det tidspunkt lå et lille benediktinerkloster i nærheden.

Begge møller kan med sikkerhed dateres til midten, - muligvis slutningen af 1100-tallet. At der i årene efter er opført mange møller i Danmark, fremgår af en passus i „Jyske Lov“, hvor der oven i købet er angivet vilkårene for at opføre en vandmølle. Ligeledes hedder det om den danske konge, Valdemar Atterdag, at han ikke ville tillade, at vandene løb ud i havet, uden at de forinden havde tjent samfundet til nytte.

Den gamle stubmølle på Hjerl hede, der blev opført i året 1778.

Nybro vandmølle i Ørre. – beliggende tæt ved Storåen.

At opførelsen af møller, der kunne male korn var et stort fremskridt, kan der ikke herske tvivl om, og man kan næsten undre sig over, om man faktisk har malet korn som i stenalderen helt op til 1100-tallet med bygningen af den første vandmølle.

Når det fremgår, at en vandmølle kunne forsyne ca. 50 familier med mel, forstår man, hvilket kæmpefremskridt det må have været at opføre en vandmølle og udnytte vandkraften.

I umiddelbar nærhed af Aulum findes tre kendte vandmøller, hvoraf møl- len i Tvis er den ældste, idet man med sikkerhed ved, at der har været en vandmølle her siden slutningen af 1100-tallet. Knap så gammel er Bor- bjerg mølle, der stammer fra 1408. Den tredje vandmølle ligger i Nybro ved Ørre, men her er der ikke oplysninger for dens opførelse.

I et dokument fra året 1250 omtales for første gang en dansk vindmølle, en såkaldt „molendinum uentuali „, der var opført i Fløng ved Roskilde, og i året 1261 nævnes i et testamente oprettet af ridder Peder Olufsen for første gang den danske betegnelse for vejrmølle „, hem Heddinge quattor wættehrmølnæ „, - altså fire vejrmøller i Heddinge.

Vejrmøllerne blev i særdeleshed opført i de egne af landet, hvor der var mangel på vandkraft, for omkostningerne ved at opføre vindmøller var større end ved at bygge en vandmølle, og desuden var det mere stabilt at udnytte vandkraften end vindkraften.

På grundlag af historiske oplysninger kan det fastslås, at stubmøllen var den første vindmølletype i Danmark, og med stor sandsynlighed stam- mer ideen med at opføre stubmøller fra folk, som har aflagt besøg i Normandiet i Frankrig eller i Sydengland i perioden omkring 1100-tallet. Møllerne var kornmøller, og opførelsen af dem hænger sammen med fremgangen inden for agerbruget.

Der findes i dag bevaret 11 stubmøller i det danske landskab og 5 på frilandsmuseum, og en af de sidstnævnte ligger, som det vil være de fle- ste bekendt, på Hjerl Hede

I løbet af 1800-tallet ophørte nyopførelsen af stubmøller, idet de blev betragtet som utidssvarende og forældede, og i stedet gik man så over til at bygge hollandske møller som gryn- og kornmøller. Dens mest kendte er naturligvis Dybbøl Mølle, der blev opført i 1744. De første hollænder- møller blev rejst af hollandske møllebyggere, men det varede ikke længe, før danske møllebyggere lærte dem kunsten efter. Der var forskellige

typer af hollandske møller, og en af dem gik under betegnelsen „Galleri-hollænder, og til den type hører Aulum Mølle.

En gallerihollænder har i stedet for kælder en grundmurer undermølle, hvor der var plads til et sigteri. Da det var sjældent, at mølleren kunne benytte terrænet til betjening af vindfanget, var der ofte ud for kværnloftet bygget et galleri eller som det også kaldtes „ en omgang“ . På kværnloftet stod kværnene, som regel både en rug- og grynkværn. På broloftet stod melsigte, gryntromle, gryn- og melkasser, og som regel havde mølleren også et lille kontor her.

I 1802 fandtes i alt 1485 møller i Danmark, - nemlig 855 vandmøller, 630 vindmøller, 489 stubmøller og 141 hollandske møller.

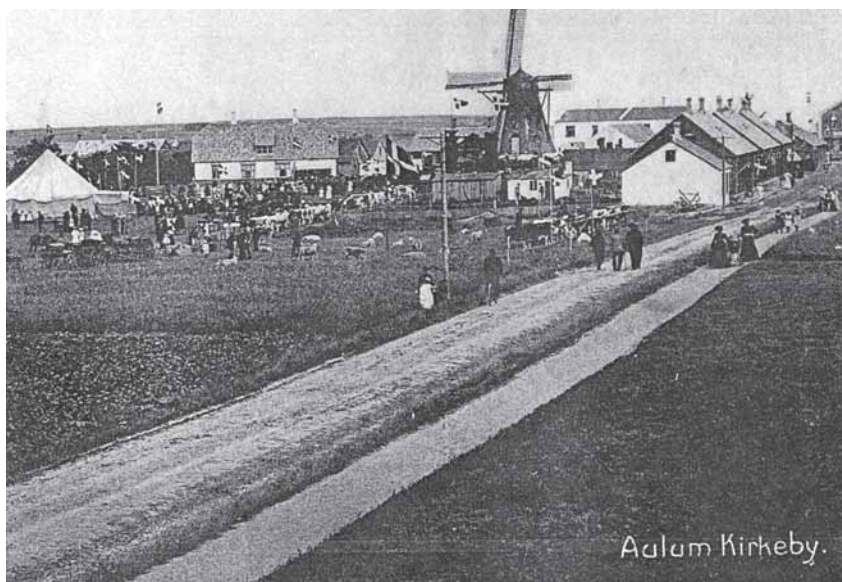
I Ringkøbing Amt var der på det tidspunkt i alt 90 møller,- et tal der i dag er reduceret til 27, og tallet for hele landet er opgjort til 628. Med hensyn til de 27 møller i Ringkøbing Amt betegnes kun 7 som intakte, 10 delvis intakte og resten får betegnelsen „fragmenter“ eller „ruinøse“, så det må være oplagt at placere Aulum Mølle som intakt og velholdt.

Møllen på Østergårdsvej

Siden året 1877 har der været en mølle i Aulum. Den første mølle i byen blev opført på Østergårdsvej, - eller rettere sagt flyttet dertil, for møllen blev oprindeligt rejst på Holmsland, hvor den barske vind fra Vesterhavet nok har givet den ordentlig vind i sejlene..

Det var en gårdejer og møller ved navn Knud Lysgaard, der stammede fra gården Romvig i Ørre, der havde købt møllen og foranstaltet, at den blev flyttet til Aulum, hvor man stærkt savnede en mølle til at betjene bønderne. Knud Lysgaard vidste udmærket besked med, hvordan en mølle skulle drives. Til hans svigerfars gård, Store Lysgaard i Vildbjerg, som han havde overtaget, var der nemlig knyttet en mølle, hvor ikke mindre end 3 møllersvende var beskæftiget. Det blev dog et kortvarigt ejerskab, for to år senere afhændede han møllen til den 25-årige mølleforpagter Niels Chr. Østergaard, Over Simmelkær.

I året 1895 og ti år frem var ejeren af møllen en gårdmandssøn fra Varhede ved navn Mikkelt Peder Mikkelsen, men det blev åbenbart efterhånden for stor en opgave for ham, for møllen kom på tvangsauktion, og det blev så den tidligere ejer Niels Chr. Østergaard, der igen kom i besiddelse af møllen,- dog ikke i ret lang tid, for i 1906 solgte han møllen til gårdejer Jeppe Pedersen, Gl. Lundegård Aulum.

Den første mølle i Aulum, beliggende ved Østergårdsvej (ca. 1905).
For enden af Danmarksgade skimtes FC-bygningen, der er opført i året 1904.

Møllens beliggenhed i den del af byen, der blev benævnt som Aulum Kirkeby, hvor foruden kirken også præstegården, skolen og fattighuset lå, var ikke særlig ideel, da handel ikke var tilladt i nærheden af kirken, og det er sikkert også faldet en del af sognets borgere lidt for brystet, hvis møllen i tilfælde af en god blæst blev sat i gang om søndagen. Disse kendsgerninger tog møllens ejer Jeppe Pedersen konsekvensen af, idet han solgte møllen til en møllebygger Christian Julius Nielsen i Holstebro, men med den klausul, at han skulle opføre en ny og tidssvarende mølle et andet sted i Aulum.

Møllen blev revet ned og genopført i den nordlige bydel af Holstebro, hvor den i øvrigt gav Møllevej navn. I året 1950 var det dog sket med møllen, for den var efterhånden blevet så forfalden, at selv beboerne i området ikke mere syntes den pyntede i gadebilledet, men tværtimod helst så den fjernet, vingeløs og brøstfældig som den var.

Disse argumenter bøjede bagermester Kn. Damgaard, forpagteren af møllen sig for, selv om han egentlig helst havde set møllen bevaret og restaureret, og det blev så overladt til Falck at eksekvere dødsdommen. Efter ½ time lå der blot en dyngne knækkede bjælker og knust træværk,

Møller N.K.Nielsen m.familie samt en møllersvend foran den gl. mølle på Østergårdsvej (ca. 1903).

hvor den gamle veltjente mølle havde stået, og havde den haft menneskelige følelser ville den ganske givet have følt dødsdommen som en befrielse, mente i hvert fald de tilstedeværende.

En ny mølle opføres

Nu var så spørgsmålet, hvor den ny mølle i Aulum skulle opføres og hvilken model, man skulle vælge. Stedet fandt man nogenlunde let ud af, for det skulle gerne være på det højeste sted i byen, og det blev så møllens nuværende placering, og selv om det ikke syner af så meget, skulle det alligevel være 28 m over havets overflade.

Modellen, der blev valgt, var en såkaldt ottekantet gallerihollænder, dvs. en mølle med en grundmuret kælder og en omgang eller galleri og en løgformet møllehat. Tegninger blev udfærdiget, og så gik mureren i gang på stedet i Aulum, mens tømreren arbejdede med overbygningen i Holstebro.

Samarbejdet har åbenbart ikke været det bedste, for da man ville placere den øverste del af møllen på det af mureren opførte fundament, dumpe de den simpelthen igennem.

Aulum „ny“ mølle. På omgangen ses møller N.K.Nielsen. I forgrunden Sofie Ottesens hus i Skolegade (ca 1910). Hvem rytteren er vides ikke.

Nu var gode råd dyre, for hvem havde begået fejlen : mureren eller tømreren, eller som man spøgefuldt sagde „ var det fordi katten var løbet med tegningerne“. Efter nogen diskussion enedes man om, at mureren skulle forhøje fundamentet med ca. 2,5 m, så det passede til mølleskroget, og det er så årsagen til, at der blev opført en højere og slankere mølle, end der oprindeligt var planlagt, så man kan måske sige, at fejltagelsen var held i uheld.

Byggeriet blev påbegyndt i året 1907 og stod færdigt i 1908, - måske den 20.nov. dette år. Det er i hvert fald den dato, som karetmager Viggo Alexander Hansen har skrevet på en af de gamle loftsplanker sammen med sit navnetræk.

At møllen skulle drives som en handelsmølle, dvs. en kornmølle, som opkøbte korn, formalede det med salg for øje, var ejeren Jeppe Pedersen ikke i tvivl om, men han var ikke interesseret i selv at drive møllen, men bortforpagtede den straks til møller N.K.Nielsen. På et fotografi af den gamle mølle, figurerer N.K.Nielsen sammen med sin kone og barn samt en møllersvend foran møllehuset, så det må formodes, at N.K.Nielsen har lært håndværket her og sikkert har været forpagter af møllen i en periode, da møllen var ejet af Niels Chr. Østergaard..

Møllehuset har fået bygget en lille karnap på ud mod Jyllandsgade (ca. 1914).

N.K.Nielsen drev møllen i seks år, indtil han i 1914 købte en isenkram- og træskoforretning i Kirkegade i Aulum, en forretning, der senere blev drevet videre af hans søn og svigerdatter, Marianne (Jane) og Jens Brødbæk Nielsen og derefter af datteren og svigersønnen Jytte og Peder Lindholt-

Den ny ejer var Frederik Ferdinand Poulsen fra Jersild i Aulum, der åbenbart havde lidt kendskab til håndværket med at drive en mølle, idet han havde været tjenestekarl i Kilde, hvor der på den tid også var en mølle. Under 1.verdenskrig (1914-18) kom der helt i uoverensstemmelse med myndighedernes påbud rigtig gang i møllens kværn. Bagemel blev nemlig rationeret tillige med et forbud mod at formale hvede til hjemmebrug.

I tilknytning til møllen blev der opført pakhuse.

Forbuddet blev naturligvis ikke overholdt, og sigtemelskværnen snurrede lystig rundt de fleste af ugens dage. Det var dog ikke uden risiko, for egnens politimester havde strenge ordrer til at kontrollere, at forbuddet blev overholdt, så fandt lovens håndhæver hvede beregnet til formaling, vankede der bøder.

I året 1920 overlod møller Poulsen driften af møllen til sin søn Aage, der kunne glæde sig over, at der var blevet anskaffet en hel del nyt inventar i form af en skallemaskine og en sigte med tilbehør. Ved en taksation blev møllen i øvrigt dette år vurderet til kr 17,000,-

Aage Poulsen solgte i året 1925 møllen til Martin Svendsen, der siden 1912 havde været ejer af møllen i Vildbjerg, men da han åbenbart havde travlt med at opbygge en stor korn- og foderstofhandel i Herning, forpagtede han den til sin møllersvend Niels Thomsen Mikkelsen. I 1928 giftede denne sig i øvrigt med møller Svendsens datter, Olga

Aulum Mølle i årene 1928 – 1940

Med Niels Thomsen Mikkelsens overtagelse af møllen, indtræder en særdeles stabil periode i møllens historie, for den ny ejer forstod sit håndværk, og hvordan man skulle drive en mølle, hvad der ikke mindst blev synligt i begyndelsen af 30-erne, da en uundgåelig stagnation af møllerhvervet startede. Foruden den almindelige depression og økonomiske stagnation kom, at mange af egnens gårde selv fik installeret kværne, hvad der nok kunne få en møller til at overveje en ændring af produktionen og måske endda tage sin stilling op til overvejelse.

I den retning forstod Møller Thomsen at komme med initiativer og anskaffe maskiner, der til en vis grad kunne medvirke til at imødegå de trange tider. I året 1931 lod han således installere en 40 hk Deutz dieselmotor i undermøllen, så der kunne males korn uden hensynstagen til vind- og vejrforhold. Endvidere kunne man foruden formaling af grutning til foderbrug også formale byggryn, som var en vigtig spise på landet på den tid. En valsemaskine sørgede for valsning af havre til hestefodring. og desuden var man i stand til tørring og triøring (rensning) af korn til forårssåningen.

I tilknytning til møllen blev ligeledes opført pakhuse, og underneden i pakhusene holdt møller Thomsen fjerkræ, og da han selv producerede kylling- og hønsefoder var det ganske rentabelt, og æg og kyllinger et udmærket tilskud til husholdningen. Et andet produkt til brug i husholdnin-

De upopulære svinekort, som regeringen indførte for at begrænse svineproduktionen

AULUM, den _____ 193

Herr _____ til

N. Thomsen,

Aulum Mølle.

Sigtning — Prima Varer — Trierrensning
Mel — Hønsfoder — Kyllingefoder — Korn

Chr. Jensens Bøgh, Aulum

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
12 30	57 70	100	00	84	25
181 75	137 10	11	20	8	65
46 10	157 70	45	00	14	25
66 00	63 53	77	20	187	77
9 10 00	240 60	32	70	70	00
730 90	29 70	54	55	57	00
10 90	189 20	39	87	87	50
488 75	260 00	167	87	17	00
540 60	19 10	15	85	9	00
261 20	76 00	14	25	227	74 15
208 60	44 40	32	87	1750	05
282 40	69 50	260	95	2783	80
34 35	133 90	16	50	7146	10
83 10	97 20	49	00	13904	10
32 10	20 25	28	50	747	95
185 20	28 25	149	50	600	00
73 50	20 00	1780	05	2440	00
7746 10	2783 80			17692	05

Årsregnskab fra året 1934. Tallene viser, at der ikke var meget at rutte med.

gen var fremstillingen af havregryn, og her kunne man ret hurtigt konstatere en god afsætning til egnens beboere.

For at nedsætte landmændenes produktion af svin valgte regeringen i 1933 at indføre en ordning med svinekort. I henhold til nogle meget komplicerede regler, hvor man tog hensyn til gårdenes størrelse og tidligere levering, blev der udleveret svinekort til hver landmand. I praksis betød ordningen, at kun svin leveret med et svinekort blev afregnet med en rimelig pris, - altså en form for rationering, men systemet virkede, og det kunne snart mærkes på møllen, idet der nu ikke var behov for så meget grutting til foderbrug

Dagligliv i møllen

Af møllens regnskaber fra den periode fremgår det at der absolut ikke var meget at rutte med, så ikke så underligt, at man midt i møllen fik anbragt et skilt med teksten „Kun mod kontant!“ At det dog ikke helt blev overholdt fortæller møllerens datter, Elly Larsen. „ De fleste landmænd fik når deres korn var malet, udgiften noteret og betalte så ved lejlighed.“ Videre beretter Elly Larsen om dagliglivet i møllen: Min far var altid beskæftiget. Om dagen selvfølgelig i møllen sammen med møllersvendene, hvoraf der altid var ansat mindst to, men også uden for arbejdstiden med kontorarbejde og vedligeholdelse af møllen . Det samme var tilfældet med møllersvendene. Når der ikke var korn, der skulle males, sad de ofte og reparerede hullerne i melsækkene Møllersvendene fik både kost og logi i møllen, og da vi også havde en tjenestepige, var det en anelig flok, der var bænket ved bordet ved spisetid.

Hvad angår møllens vedligeholdelse, kunne de fleste ting klares af møllepersonalet, i hvert fald til at begynde med og indtil dieselmotoren blev anskaffet. Det gjaldt således arbejdet med at tjære møllens hat, der var beklædt med tagpap, og et arbejde der skulle udføres hvert år, og som min far til mors rædsel selv påtog sig. Han fik et reb bundet om livet,- den anden ende blev fastgjort til spiret på møllehatten, og forsynet med en tjærekost i den hånd og en spand med tjære i den anden, gik han så i gang med arbejdet.

Arbejdet med at bilde kværnstenene, d.v.s holde overfladen ru på stene, var et arbejde, der skulle udføres af fagfolk, så når kværnstenene trængte til en omgang, blev der sendt bud til møllebygger og møller Mor-

tensen i Holstebro med besked om at sende en mand til at klare problemet. Og det var altid „lille Jens“, der så dukkede op og ordnede bildningen. Anskaffelsen af dieselmotoren havde i øvrigt en behagelig konsekvens, fortæller Elly Larsen, for den kunne også producere varmt vand., og så kunne vi alle komme i bad, - ikke blot hele familien, men også de nærmeste venner kunne benytte sig af tilbuddet. Det var dog mest aktuelt ved højtiderne, men man må huske på, at, at næsten ingen havde badeværelse på det tidspunkt, så det var en luksus at kunne tage et varmt bad.

Når landmændene kom til møllen med deres last af korn, og for de større gårdes vedkommende kunne det godt dreje sig om et par gange om ugen, blev hestene som det første spændt fra og sat ind i stalden, som var beliggende mellem møllehuset og selve møllen

Stalden blev dog senere fjernet, for som Elly Larsen fortæller, der var simpelthen så mange rotter der, at det var nødvendigt at rive bygningen ned. Når en rotte blev fanget, blev halen skåret af, og den solgte jeg så på kommunkontoret for en 10 øre , og det havde jeg en hel god fortjeneste ved.

Mens man på møllen behandlede kornet, alt efter hvad det skulle bruges til, satte landmanden sig som regel ind i møllestuen, hvor han fik serveret kaffe, og her mødtes dagen igennem mange mennesker. Nyheder blev udvekslet, kreaturpriser drøftet, og der kunne undertiden herske en ret så munter stemning her.

Om vinteren var et ophold i møllestuen særdeles kærkommen, når det var koldt udenfor, for her var altid dejligt varmt. I møllehuset var der ikke mindre end 7 kakkellovne, slutter Elly Larsen sin beretning om dagliglivet i møllehuset, og det var min opgave at fylde de forskellige tørvekasser med tørv, og det fik jeg 20 øre om ugen for.

Under krigen 1940-45

Forholdene under krigen med en mangelfuld elektricitetsforsyning fik møller Thomsen til at investere i, at der blev sat sejl på møllevingerne, så man bedre kunne udnytte vindkraften., når der ikke var brændstof til dieselmotoren. Et godt initiativ, men ikke uden problemer, hvis vingerne med sejlene kom i en forkert retning i en stærk blæst eller storm, hvad der nemt kunne forårsage store ødelæggelser.. Værre endnu var det, når sejlene blev våde, og der så kom frost, hvad der kunne medføre, at det var nødvendigt at kravle op i vingerne med kogende vand for at få sejlene løse.

*Klar til landturen. Møller Thomsen og møllersvenden Ingvard Mikkelsen på ladet.
Mon ikke en af de første lastbiler i Aulum?*

Niels Thomsen (i midten) sammen med møllersvendene Arne Trier (tv) og Ingvard Mikkelsen (th).

Møller Tomsen sammen med børnene, Elly og Preben. Under pakhuset skimtes aflukket med høns.

Efterhånden som krigen skred frem, og der blev indført rationering på forskellige fødemidler, - bl. andet mel, blev der indført afleveringspligt for al brødkorn, hvad mange landmænd havde svært ved at indordne sig under. De kunne ikke forstå, at man ikke kunne beholde nogle kilo til eget forbrug af deres egen avl, og mølleren havde ofte svært ved at sige nej til en god kunde til lige at male et par kilo uden om kontrollen.

Statens kornkontor havde imidlertid ansat kontrollanter, snushaner som de blev kaldt, og deres opgave var at aflægge uanmeldte besøg hos mølleren for at konstatere eventuelle uregelmæssigheder i form af ulovlig melfremstilling af rug og hvede. Mølleren var selvfølgelig forberedt på deres besøg og havde taget sine forholdsregler ved at sikre sig, at der ikke var noget, der kunne afsløre, hvis han eventuelt havde „kørt lidt udenom systemet“. Når besøget var forbi, gik der hurtigt bud til de nærmeste møller om, at der var måske en snushane på vej. Da snushanerne som regel var på cykel, var der rimelig tid til at gardere sig, så der ikke var noget at komme efter.

Til Aulum Lokal Foderstofforening og Aulum Gødningsforening,
A u l u m .

Vedr. Sparekassebog Nr. 6256 Peder Lindholt, Aulum.

Det er i Sparekassens Bøger noteret, at ovennævnte Sparekassebog lydende paa 10.000 Kroner, er indsat som Sikkerhed for "Aulum Lokal Foderstofforening og Aulum Gødningsforening", og kan ikke haves uden skriftlig Henvendelse fra saavel Kontohaveren som Bestyrelserne for begge Foreninger.

Renterne kan haves af Kontohaveren.
Sparekassebogen er indlagt i Sparekassens Depot Nr. 22.

A u l u m, den 4. Febr. 1948

Aulum-Hødsager Spare- og Laanekasse

E. Bilwich

Garantibeviset fra Sparekassen som Peder Lindholt måtte fremvise som sikkerhed før sin ansættelse i møllen.

Møllen på nye hænder

Efter krisen i 30-erne og krigens genvordigheder for mølleerhvervet er det ikke så underligt, at møller Thomsen slog til, da han i året 1946 fik tilbuddet om at overtage svigerfaderens korn- og foderstofhandel i Herning. Han havde måske også læst skriften på væggen, at det måske kunne blive en usikker fremtid at være møller i konkurrence med de mange små gårdmøller og store industrimøller, der efterhånden var etableret..

Møllens nye ejere blev P.Chr. Lauridsen & C.Pedersen fra Bonnet, men det blev et kort ejerskab, for allerede året efter afhændede de møllen til Aulum Foderstofforening, som var blevet skilt fra Aulum Brugsforening. C.Petersen flyttede dog ikke fra byen, men byggede sig et hus i Aulum, i Jyllandsgade nr. 17.

Lis og Peder Lindholt som møllerpar.

Som forpagter af møllen ansatte man Peder Lindholt, som derefter sammen med sin familie tog bolig i møllehuset.

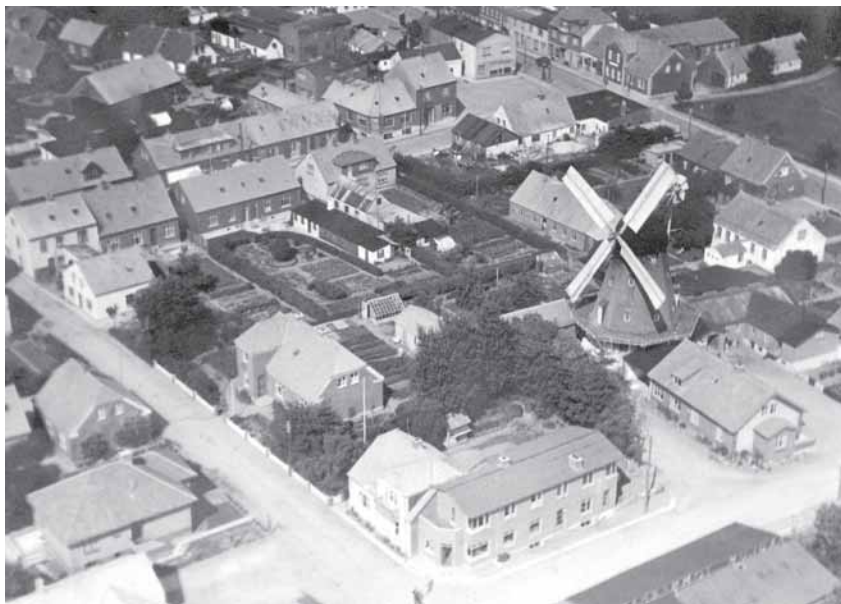
Selv om Peder Lindholt var en dygtig forpagter, måtte han dog hurtigt erkende, at hvis der skulle skaffes et overskud ved at drive møllen, var det ikke i form af at male korn, men ved at drive handel med korn- og foderstoffer. Bedre blev forholdene ikke for møllens drift, da man i året 1954 opførte en 26 meter høj kornsilo med plads til 300 tdr. korn tæt på møllen, og som Peder Lindholt udtrykte det: „ Så har vi faktisk ikke brug for møllen mere, men på den anden side kan jeg selvfølgelig godt se dens skønhedsværdi, og vi er naturligvis interesseret i, at den bliver bevaret.“ Arbejdet med at opføre siloen tog i øvrigt kun 8 dage og blev udført af Odense-firmaet Technico. Det hæslæsende tempo for at undgå brist i betonen. Udgifterne beløb sig til kr 60.000,- , og planen var, at siloen skulle være første led i et projekt, hvor næste led skulle være opførelsen af et tørreri ved siden af siloen. Et projekt, der var beregnet til at ville koste yderlige kr 90.000,-

At skønhedsværdien for møllen var blevet stærkt forringet, kunne der ikke herske tvivl om, men som byens borgmester Johs. Danielsen engang udtrykte det, da han blev spurgt, hvorfor man havde givet tilladelse til, at en grim silo blev opført.“ Sognerådet havde ingen mulighed for at forhindre byggeriet, og hvis vi havde forsøgt det, ville der sikkert have rejst sig en regulær revolutionsstemning i kommunen.“

Skæbnetider for Aulum Mølle

Viljen til at bekoste nødvendige reparationer på møllen aftog naturligvis i takt med den nedadgående aktivitet i møllen, og på en generalforsamling i foderstofforeningen vedtog medlemmerne i året 1956 at pille hatten og vingerne af møllen og kun bevare over- og undermøllen.. Sagkyndige havde regnet ud, at en istandsættelse af møllen ville koste 5.500 kr og den fremtidige vedligeholdelse ca. 700 kr om året , og det var åbenbart mere end forsamlingen kunne acceptere, for kun et medlem stemte imod beslutningen om at „amputere“ møllen.

Forsamlingens afgørelse rejste mildt sagt en storm af protester blandt byens borgere, og der blev taget initiativ til en indsamling, som gav 2650,- kr, og da sognerådet forøgede beløbet med 1000 kr, , kunne man øjne en fornuftig løsning. De par tusind kroner, istandsættelsen kostede mere end det indsamlede og bevilgede beløb, var omtrent det samme som nedtagelsen af hatten og vingerne ville koste, så man forventede, at sagen ville få en lykkelig udgang.

Møllen set lidt fra oven. Bagved ved møllen ligger det gamle fattighus, der blev revet ned ved saneringen af området i 1967.

Her havde beboerne dog gjort regning uden vært, for på en ekstraordinær generalforsamling i foderstofforeningen blev som avisen den næste dag udtrykte det :“Dødsdommen fældet over Aulums gamle mølle“.med stemmetallene 14 for og 8 imod. Byens offervilje og ønsker om at bevare møllen havde ikke vundet gehør, selv om der også var varme fortalere bl. a gdr. Karl Kiilerich, gdr. Niels Østergaard, gdr Karlo Madsen, gdr. Mads Aagaard Madsen, og ikke mindst gårdbest.. Agner Graulund, der udtalte. „Vi kan ikke være bekendt at lade hånt om byens interesser og ønsker. Vi får mange beviser på, at byen gerne vil stå bag vort arbejde, eksempelvis ved vore dyrskuer. Det vil blive en stor skuffelse for byens borgere, hvis vi ikke til gengæld er forstående og modtager deres gave og bevarer møllen intakt.

Møllen reddet på målstregen

Alt blev dog til glæde vendt, for kort tid efter kunne flg. overskrift læses i avisen: „, Tømreren havde for travlt, Aulums gamle mølle reddet.!“ Kendsgerningerne var, at da møllens skæbne var beseglet, og bestyrelsen derefter havde henvendt sig til en tømrermester for at overdrage ham nedrivningen, havde man fået det svar, at han nok ville påtage sig arbejdet, men på grund af travlhed kunne det først blive på et senere tidspunkt..

Udsættelsen blev hurtigt det store samtaleemne i byen, og alle var enige om, at det var en ny chance, som ved skæbnens gunst var blevet givet for at bevare møllen. Byens håndværker- og borgerforening med sadelmager P.Madsen i spidsen indkaldte til en ekstraordinær generalforsamling, hvor det blev besluttet at sætte alle segl til for at finde en løsning på spørgsmålet. For som han udtrykte sig: „Det vil være synd og skam, hvis byens vartegn ikke skulle bevares, og det skal ikke være som en stækket fugl uden vinger“

Sognerådet kom også på banen igen uden dog at foreslå en brugbar plan, men det gik som en rød tråd gennem forhandlingerne, at der var økonomisk velvilje i bestræbelserne for at redde byens vartegn, den gamle mølle. Den 28.marts 1957 figurerede et flot billede af møllen i Jyllands-Posten ledsaget af følgende tekst:

„ Ved fælles hjælp er det lykkedes for beboerne i Aulum ved en indsamling og kommunalt tilskud at fremskaffe de nødvendige 6000 kr til istand-

sættelse af byens mølle, og nu drejer vingerne atter rundt til glæde for Aulum-borgerne og alle, der gæster byen.“

I mellemtiden var der i Aulum Foderstofforening blevet afholdt en tredje generalforsamling med det resultat, at man vedtog at acceptere tilbuddet om istandsættelse, men det var således stadig foderstofforeningen, der stod som ejere af møllen.

Selv om Peder Lindholt og hans familie befandt sig godt i møllen, blev parterne dog enige om at stoppe samarbejdet, - Peder Lindholt for at overtage P. Olsens købmandsbutik over for Aulum Hotel, og foderstofforeningen ansatte så i stedet Thomas Hansen som bestyrer af møllen og med bolig i møllehuset.

Møllen taber vingerne

En tidlig morgen i året 1963 lød et kæmpebrag, der kunne høres over det meste af Aulum by. Braget blev lokaliseret til at stamme fra området omkring møllen, og tililende kunne så hurtigt konstatere, at årsagen til braget var, at en af møllevingerne var faldet af. Til alt held var der ikke nogen personer til stede ved faldet, men skaden på møllen var selvfølgelig ret betragtelig, og ikke mindst, da man efter at have undersøgt de resterende 3 vinger kunne konstatere, at de var pilrådne

Med begivenhederne fra året 1956 in mente, kunne det sikkert have været ensbetydende med, at den tidligere dødsdom over møllen nu blev eksekveret. Det skete dog ikke, og æren for dette skal nok tilskrives Aulum Håndværker- og borgerforening sammen med Aulum Handelsstandsforening., der pressede på, så vingerne blev taget ned, men penge til at opsætte nye var der ikke, så møllen måtte i næsten 7 år stå som sadelmager P-Madsen i sin tid udtrykte det „, som en stækket fugl uden vinger“

I året 1967 havde kommunalbestyrelsen ansat en kommuneingeniør, Henning Simonsen, der med sin kone Inge tog bolig i møllehuset, der nu var overtaget af kommunen. Henning Simonsen første opgave blev at sanere området omkring møllen, så ved den lejlighed blev såvel møllens pakhuse som fattighuset raget ned. Selve møllehuset gik heller ikke ram forbi, idet Henning Simonsen fik fjernet den lille karnap ud mod Jyllands-gade, idet den var i en elendig forfatning.

Borgmester Johs. Danielsen og Henning Simonsen var begge opsat på at finde en løsning, så møllen igen blev forsynet med vinger, men selv om

En vingeløs mølle. En „stækket fugl“ (1963)

der var 30.000,- i en såkaldt møllefond, var man udmærket klar over, at beløbet ikke ville strække til både nye vinger og en istandsættelse af møllen, der igen var kommet i en dårlig stand. I samarbejde med et firma i Hirtshals fik man tegnet et sæt nye vinger, dog ikke helt som de originale, men det var der nok de færreste der kunne se. Ikke nok med det, -vingerne blev forsynet med lys, så det blev et smukt syn, da arbejdet var udført, og vingerne var kommet på plads, for lyset på vingerne kunne ses på lang afstand og vakte stor beundring, i særdeleshed af forbigående på hovedvejen Herning - Holstebro.

I året 1970 var der blevet oprettet en lionsclub i Aulum, og mod at kommunen betalte materialerne til formålet, påtog de sig at få gjort rent i møllen, hvad der var noget af opgave, ikke mindst i øverste etage af møllen, hvor duer og andre fugle åbenbart havde haft frit spil i flere år. Da en af møllens tunge maskiner skulle flyttes, fortælles det, efter at flere forgæves havde forsøgt, at politimester Petersen, Vildbjerg, der var medlem af klubben og kendt for sin styrke, udbrød: Flyt jer lige og lad mig prøve !“ , og så lykkedes det.

Hvad skal møllen bruges til?

Det blev drøftet meget, hvad møllen skulle bruges til. At den skulle stå som byens vartegn, kunne der ikke herske tvivl om, men man var også klar over, at hvis det var det eneste formål med dens fortsatte eksistens, ville det nok gå som tidligere, at den hurtigt ville forfalde. At den skulle bruges til noget fornuftigt var alle enige om, men til hvad? Forskellige forslag som at indrette møllen til fritidscenter eller diskotek var på bane, men borgmester Johs. Danielsen og kæmner Jørgen Jørgensen kom absolut med det bedste bud, da de præsenterede en plan om at indrette møllen til atelier og udstillingslokaler for en arbejdende kunstner, hvilket også kunne medføre, at inventaret i møllen kunne blive stående.

Forhistorien var, at man havde kontakt med en kunstmaler, Finn Brandstrup, der skulle udføre et andet arbejde for kommunen, og i den forbindelse var møllen så tilfældigvis kommet på tale. „Jeg greb chancen, fortæller Finn Brandstrupi et interview efter at han og Anette Gundelach havde været i møllen et stykke tid, og det har jeg ikke et eneste øjeblik fortrudt. Det er måske god latin, at en kunstner helst skal være bosat i København, men jeg har jo allerede oplevet, at der sker meget på det kunstneriske område her i Vestjylland, og tilføjede han, for første gang i mange år har vi følt at have rene luftkanaler“.

I samarbejde med Aulum-Haderup Kunstforening, der var blevet stiftet på samme tid, blev der arrangeret en kunstudstilling med værker, som udelukkende bar Finn Brandstrups signatur. „Men sådan skal det ikke forblive, udtalte kunstneren sig, for det er tanken, at møllen også skal bruges til at udstille andre kunstneres værker.“

Finn Brandstrups værker var i øvrigt meget smukke og udført i emalje med varme og stærke farver.

År 1985 – siloen forsvinder

Selv om den høje kornsilo i nogle år havde gjort fyldest til opbevaring og tørring af korn, må det nok erkendes, at det var en fejlinvestering, eller i hvert fald en fejlplacering ved siden af møllen.

Hvorfor blev byggeriet i øvrigt ikke henvist til en grund uden for byen?

I en artikel af journalist Knud Bunde i Holstebro Dagblad udtalte borgmester Johannes Danielsen i øvrigt om emnet:

Da mejetærskerne i sin tid kom frem, søgte man om tilladelse til at indrette en træsilo med et tørreanlæg i de eksisterende pakhuse ved møllen.

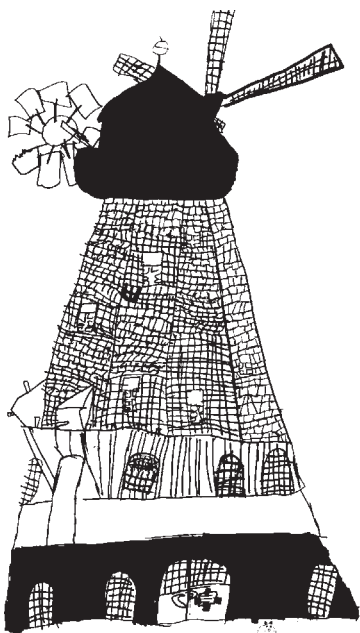
I året 1954 opførtes en kornsilo på 26 m tæt ved møllen. Siloen fik lov at stå til 1985, da den til alles tilfredshed blev fjernet.

Det ville Dansk Brandværnskomite imidlertid ikke give tilladelse til, hvad der senere viste sig at være en rigtig beslutning, idet tørreriet ved siloen som bekendt brændte nogle år senere, og ca 300 tønder korn samt maskiner til en samlet værdi af ca 150.000 kr gik tabt.

Brandårsagen mentes opstået ved at en kornelevator var kørt fast. Branden betød i øvrigt, at planerne om at flytte hele virksomheden ud på industrigrundene ved Aulum ikke blev til noget.- Men, tilføjer Johs. Danielson, de industrigrunde rådede vi ikke over dengang, planerne for opførelsen af betonsiloen blev fremført, så når vi i dag bliver kritiseret for, at sognerådet ikke dengang krævede siloen opført på industrigrundene, må vi henvise til, at det af gode grunde ikke kunne lade sig gøre.

Når jeg tænker på den kritik vi senere blev udsat for, da vi besluttede at udlægge arealet ud mod hovedvejen til industrigrunde, slutter Johs. Danielson, er kritikken af siloen for intet at regne mod den kritik, vi var udsat for ved den lejlighed“

I sin artikel tager Knud Bunde sit udgangspunkt i en udtalelse fra den daværende formand for kommunens kulturudvalg, Oskar Krogsgaard, der gik ud på enten at få en kunstner til at omskabe siloen til en kæmpe-

En konkurrence blandt skolens elever om at tegne møllen bragte mange forslag for dagen

mæssig skulptur eller lade den male. Flere borgere i byen blev spurgt om deres mening, bl.a fotograf Ester Nielsen, der udtalte: " For min skyld må man gerne male siloen, for den er absolut ikke noget kønt syn i øjeblikket." og ligeledes Bodil Christensen, FC : " Det er ok at lade siloen male og evt. med kommunens byvåben på toppen, men det bedste ville være, at den blev fjernet ." Hvad angår den sidste udtalelse om, at siloen blev fjernet fik den tilslutning fra grovvareforeningens formand Theodor Lauridsen, der udtalte: Foreningen kan ikke påtage sig opgaven med hverken at pynte siloen eller fjerne den, men jeg har et andet forslag: I kan overtage siloen og vælte den, så er vi ude over alle problemer."

Som sagt, så gjort. - i året 1985 blev siloen fjernet i fuld forståelse med alle parter.

Lokalt kulturcenter og museum for vestjysk kunst?

I året 1986 blev der iværksat et større projekt med hensyn til en gennemgribende restaurering af møllen. I samarbejde med en sjællandsk møllebygger, John Jensen og hans folk gik man i gang med at udskifte spånerne på møllesiderne. De gamle spåner blev pillet ned, træværket bagved rensed og træbehandlet, og derefter blev nye spåner af amerikansk thuja-træ sat op . Endvidere blev der lavet en kobberinddækning ved vinduerne, men som Bjarne Nielsen fra kommunens tekniske forvaltning, udtrykte sig: Udgifterne beløber sig til ca 230.000,- kr og det er så, hvad vi har råd til i år. Næste år, forventer vi at kunne sætte rækværket i stand og give murværket en omgang kalk.

Disse ting vil ikke koste tilnærmelsesvis de priser, man må punge ud med i år, og tilføjer han: indvendig er møllen vældig pæn og velholdt, og det

Møllen har gennem mange år været udgangspunkt for Møllemarcher

samme gælder møllehuset, så begge bygninger er således i stand til at kunne modtage de foreninger og måske også lokalhistorisk arkiv, som gerne vil flytte ind.

Når der nu var plads til nye indflyttere i møllen, skyldtes det at familien Brandstrup efter gennem de sidste 11 år at have haft til huse her var flyttet til Lundby gl. skole, men ingen tvivl om, at de havde formået at skabe en atmosfære i møllen, som man gerne ville bevare i form af kulturelle udfoldelser..

9 foreninger i Aulum gik efterfølgende i gang med at udarbejde en rapport om den fremtidige brug af møllen og møllehuset. Det var Aulum Højskoleforening, Foreningen Nordens Aulum afd. , Aulum Håndværker- og borgerforening, , Aulum Revy- og teaterforening., Aulum Spillemandsdrag, Y's Men's Club , Lions Club, Junior Chamber og Aulum Haderup kunstforening.

Af den færdige rapport fremgik det, at udvalgets intentioner gik ud på at skabe et museum for vestjysk kunst, opbygget over en længere periode og med økonomisk bistand fra fonde og pengeinstitutter. Museet skulle rumme malerier, skulpturer og grafik fremstillet af kunstnere med tilknytning til Vestjylland, eksempelvis afdøde kunstnere som Jens Søndergaard og Christian Bjerre og nulevende som Knud E.Skov og Eigil Vestergaard Sideløbende med kunstmuseet anbefalede man i rapporten at anvende bygningerne til en lang række aktiviteter som møder, kurser, udstillinger, foredrag, øvelokaler, teatergarderobe, magasiner for nodematerialer og for teaterrekvisitter, sminkerum, børneteater, viseaftener, cabaret, musikrum, filmforevisning, koncerter, grafisk værksted og oplæsning. Til slut i rapporten foreslår man endvidere, at glødepærerne skal pilles af møllevingerne og erstattes med spotlys, så ikke blot vingerne, men hele møllen kan ses.

Rapporten blev afleveret til kommunalbestyrelsen, og det var så hvad der kom ud af de ambitiøse planer, men måske blev der alligevel lagt en spire.

Aulum Møllelaug oprettes

Bortset fra Aulum-Haderup kunstforenings udstillinger anvendes møllen stort set ikke til andre formål i 1990-erne, men udstillingerne var til gengæld populære og velbesøgte. I møllehuset bor forskellige familier, - i en længere periode lærerparret Birgitte og Svend Østergaard.

Trods de ret bekostelige forbedringer i 1986 er der nu andre ting, der trænger til at blive istandsat. Det gælder eksempelvis møllehatten, der er utæt, så vandet trænger ind i møllen, og det samme er tilfældet med møllens galleri/omgang, der tilmed er råddent, så det er livsfarligt at færdes på den. Endvidere er der afsat store fugtskjolder på møllens vægge.

Der tales en del i byen om møllens dårlige tilstand, uden at nogen gør noget ved det, men så tager biblioteksleder Erling Habekost sagen i sin hånd og retter en henvendelse til en del Aulum-borgere om at komme til et „opklaringsmøde“ den 12. november 1999. Erling Habekost's ide er, at der skal oprettes et møllelaug til at varetage møllens interesser. Forud har han henvendt sig til borgmester Egert Petersen, der ser positivt på ideen og opfordrer til, at der arbejdes videre med planerne.

Deltagerne på mødet er alle indstillet på, at møllen skal bevares, og der bliver nedsat et arbejdsudvalg, hvis opgave det er at fremkomme med forslag til møllens renovering samt udarbejde vedtægter og planer for møllelaugets virke. Arbejdsgruppen består af flg. medlemmer; Erling Habekost, Henning Simonsen, Kaj Krogsgaard, Mads Fastergaard og Oskar Krogsgaard.

På det næste møde i december måned udfærdiges en skrivelse til de kommunale myndigheder med en anmodning om at få udarbejdet en ny tilstandsrapport – den gamle er fra året 1987 - med beskrivelse af, hvilke arbejder der anses for nødvendige.

Borgmester Egert Petersen er indstillet på, at der skal smedes, medens jernet er varmt, og han får på et møde kommunalbestyrelsens godkendelse til, at der skal udarbejdes en tilstandsrapport.

Tilstandsrapport år 2000

Aulum-Haderup kommune anmoder møllebygger John Jensen om at besigtige møllen og komme med en vurdering, hvilket sker i april måned 2000 , og indholdet var absolut alarmerende, for det var barske kendsgerninger, der kom frem.

„Jeg er meget chokeret over møllens nuværende tilstand, skriver John Jensen i et svar til kommunen, „ forfaldet er accelereret kraftigt, møllehatten er rådden og svampeangrebet, - møllens vinger er blot en skueret og er efter 30 år udtjente, omgangen er pilrådden , spånbeklædningen skal have en overfladebehandling, ellers vil den gå til i løbet af få år, og slutter

For at folk kunne følge indsamlingsgang var der opstillet en „mølle-sæk“ ved Møllen

han sin rapport, „hvis I skal redde møllen, skal der gøres noget meget snart.“

Vedlagt er også en vurdering af udgifterne til istandsættelsen: pris: 1.200.000,- kr, så nu var det ikke blot mølleren, der var chokeret, men også kommunens tekniske forvaltning, der dog anbefaler, at renoveringen sættes igang, men der er i første omgang kun penge til den anbefalede kraftige overfladebehandling, som i øvrigt bliver klaret uden vederlag af Dansk Tagbearbejding i Ljørring og med en lift stillet til rådighed af Jysk Materieludlejning.

Nu er det op til møllelauget at fremskaffe de økonomiske midler, og målet er ved forskellige tiltag at indsamle kr 550.000,- til formålet, ca. halvdelen af de 1,2 mill. kr., idet der i forvejen stod ca 100.000,- kr på kommunens budget til møllen, og Aulum-Haderup kommune havde givet tilsagn om at yde et tilsvarende beløb, som indsamlingen gav.

Det nedsatte udvalgs første udspil var i form af en mølleavis med en kolossal opbakning fra byens forretninger og virksomheder, der velvilligt tegnede annoncer i avisen og dermed sikrede indsamlingen et overskud på ca 250.000 kr. Det gav vind i sejlene til at søsætte det næste initiativ: et kuvertlotteri, som fik samme velvillige modtagelse, og yderligere 50.000 kr.kunne lægges til det indsamlede beløb. Yderligere bidrag fra eksempelvis lokale pengeinstitutter og foreninger, men ikke mindst 3 anonyme bidrag på i alt kr 160.000 bevirkede, at udvalget kunne meddele, at „mølle-sækken var fuld“, og at man nu roligt kunne sætte renoveringen i gang.

Et vink fra et medlem i Amdsrådet, Anna Lise Vesterby, Hodsager om at forsøge at hente midler fra Ringkøbing Amdsråds EU- program, der har til formål at støtte udvikling i landdistrikterne ansporede kommunaldirektør Conny Jensen til at gå aktivt ind i sagen, og det lykkedes ad den vej at skaffe yderligere 550.000,- kr, så nu var der ikke blot råd til at renovere selve møllen, men også pladsen omkring samt rive møllehuset ned.

Hvad angår det sidste, var der forud blevet undersøgt, hvad møllehuset eventuelt kunne bruges til, men da der ikke indløb acceptable forslag, besluttede kommunalbestyrelsen at fjerne møllehuset. Selv om der ikke kom indsigelser mod afgørelsen, lagde flere Aulum-borgere dog ikke skjul på, at de helst havde set møllehuset bevaret, hvad der egentlig også havde været hensigten, men på den anden side måtte man erkende, at der ikke var behov for flere lokaler til kulturelle formål i byen.

Renoveringen går i gang

Det blev møllebygger Jens Jørgensen, Fakse Ladeplads, der fik overdraget renoveringen af møllen, og da et udvalg en tid efter aflagde værkstedet et besøg, kunne man konstatere, at møllebyggeren var godt på vej til at forsyne møllehatten med ca. 8000 nye spåner af dansk lærketræ efter at have fjernet det eksisterende tagpap samt fremstille møllevinger ligeledes af lærketræ med det rigtige vingefang og med mulighed for at kunne dreje rundt, når de var sat på plads.

Hen på sommeren i året 2003 kom den længe ventede meddelelse, at såvel møllehat som vinger var færdige og kunne fragtes til Aulum, hvilket

Møllehatten er kommet tilbage efter endt renovering og venter på at blive løftet på plads.

Mange af Aulums borgere overværede det øjeblik, hvor formanden for Aulum Møllelaug Oskar Krogsgaard (th) fik overrakt nøglen til møllen af borgmester Christian Dam Larsen. -Foto: Tommy Kofod

skete ved en transport om natten den 4.juli, foretaget af Dansk Specialtransport . Velankommet til byen blev hatten løftet ned på asfalten og påmonteret vindrose og spir. Det gamle spir havde møllebyggeren været nødt til at forny, da han havde konstateret, at den åbenbart havde fungeret som skydeskive, idet den var gennemhullet af flere projektiler.

Den 6.august skulle hat og vinger sættes på plads,- hatten først efter at „proppen“, der var blevet sat oven i møllen var fjernet, men firmaet Klose fra Holstebro klarede i løbet af dagen opsætningen helt uden problemer, og det samme var tilfældet med den resterende montering, som møllebygger Jens Jørgensen og hans mandskab tog sig af de næste dage.

Begivenhederne var selvfølgelig blevet fulgt af mange interesserede, der nu atter kunne glæde sig over, at Aulums vartegn, den gamle mølle, igen var på plads og oven i købet i nye og smukke omgivelser. Pladsen omkring møllen havde nemlig i mellemtiden fået en ansigtsløftning efter en plan, udarbejdet af arkitekt Martin Olesen. Grundtanken i planen var ved hjælp af en sti med mørke sten at skabe en forbindelse fra Jyllands-

gade til P-Pladsen ved møllen og eventuelt senere videre til Danmarks-gade. Endvidere indgik der i planen to elipser, en kunst-og legeelipse samt en opholds-elipse, der i øvrigt senere er blevet forsynet med to møllesten, der engang havde været benyttet i en såkaldt hestegang på en gård i nærheden af Aulum. I kunst- og legeelipsen er anbragt skulpturen „Ymer“, som børnene gerne må røre ved og klatre på, og i bunden er anbragt faldsand, så de ikke slår sig, hvis de falder ned af skulpturen. I forbindelse med indvielsen af en ny bymidte i Aulum fra den 19-21.sept. 2003 fejres ligeledes på festlig vis genåbningen af møllen. Stående på møllens omgang overrækker borgmester Chr. Dam Larsen en stor nøgle til Møllelaugets formand Oskar Krogsgaard. Nøglen skal symbolsk angive, at møllens drift er overgivet til Aulum Møllelaug . Forbipasserende om aftenen kunne nu også glæde sig over, at der var kommet lysspots på møllen, men altså ikke, som nogle beklagede lys i vingerne.

Liv i Møllen

Af Aulum Møllelaugs vedtægter fremgår det, at det er de kommunale myndigheder, der skal sørge for den udvendige vedligeholdelse af møllen samt renholdelse af dens omgivelser, mens det påhviler møllelauget at tage sig af det indvendige samt sørge for møllens drift.

Med midler fra bl.a. Augustinusfonden på 60.000,- kr lykkedes det at få nyt loft sat op i møllens kælderetage, indrette depot- og anretterrum samt to nye toiletter samt købe nye stole, så det nu blev muligt at leve op til

Under mottoet „Liv i Møllen“ arrangerer Møllelauget såvel musikaftener som udstillinger af forskellig- størst succes med udstillingen af ministerkjoler

mottoet „Liv i møllen „, nemlig ved at udleje lokalerne til mindre selskaber samt afholde arrangementer for møllelaugets medlemmer.

Disse arrangementer har til dags dato været ret alsidige med musikarrangementer som de mest populære, - ja, selv et jazz-orkester har med stor succes optrådt i møllen, foruden en lang række kunstnere som eksempelvis Lydiah Njoroge, Kletzmer duo, Henning Bro, Marius for blot at nævne nogle stykker.

Stor succes har møllelauget også haft med at arrangere udstillinger. I forbindelse med et kongeligt bryllup var der en udstilling af brudekjoler, og en meget velbesøgt udstilling var, da man sikrede sig en række ministerkjoler og fik dem udstillet flot i møllens lokaler.

Møllelauget forsøger at gennemføre 8-10 arrangementer hvert år, og det kan konstateres, at man ved de fleste kan hænge den røde lygte ud og melde alt udsolgt, og ligesom mange kunstnere har erkendt, at det er noget helt specielt at optræde i møllen, giver publikum også udtryk for, at de gerne deltager imøllelaugets arrangementer. Nævnes skal også, at møllelaugets årlige generalforsamling er noget af et tilløbsstykke, idet medlemmerne ved den lejlighed inviteres til et gratis sildebord. Medlems-tallet er i øvrigt ved en nylig kampagne steget til ca 225.

Fremtiden ser således lys og lovende ud for såvel møllens tilstand som driften af den, og begge dele i forening til gavn og glæde for byens befolkning.

*Møllelauget 2008:
Øverst fra venstre, Jens
Peder Kristiansen,
Flemming Dahl, Svend
Erik Killerich.
Nederst fra venstre,
Villy Bach, Oskar
Krogsgaard.*

